

N:o 14.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående upplåtelse till Vesterås stad af vissa delar af kronolägenheten Kungsängen; gifven Stockholms slott den 4 december 1891.

Sedan stadsfullmäktige i Vesterås hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att af den till kronolägenheten Kungsängen hörande del, som benämndes Munkängen, hvarifrån för Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernväg exproprierats 44 kvadratref 30 kvadratstänger, återstoden, utgörande 84 kvadratref 11 kvadratstänger, hvaraf 23 kvadratref 36 ½ kvadratstänger fölle inom stadsplanens område samt den öfriga delen vore för staden nödvändig för upplags- och afstjelpningsplatser m. m., måtte få af staden för dess behof exproprieras, samt Kongl. Maj:t i nådig proposition till 1882 års Riksdag föreslagit Riksdagen medgifva, att de delar af lägenheten Munkängen, hvilka icke redan blifvit derifrån med Kongl. Maj:ts nådiga tillstånd för annat ändamål skilda, måtte på visst vilkor till staden öfverlåtas, blef denna proposition af Riksdagen bifallen.

Nu har i en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vestmanlands län till Kongl. Maj:t insänd underdånig ansökning drätselkammaren i Vesterås, efter uppdrag af stadsfullmäktige derstädes, anført, hurusom

enligt den för staden gällande stadsplan af den 14 juni 1878 med deri af Kongl. Maj:t den 6 februari innevarande år medgifna ändringar Lillån, som utgjorde gräns mellan den staden tillhöriga del af Munkängen och utarrenderade kronolägenheten Kungsängen, borde rätas och å ömse sidor om ån anläggas en strandväg. Redan för stadsplanens genomförande i denna del vore staden således i behof att förvärfva östra stranden utefter Lillån. Men äfven för andra än nu omförmälda ändamål hade staden behof af ökad utrymme, nemligen för erhållande af plats till nötkreaturs- och hästmarknader, för lämpliga byggnadsplatser åt garfvere, färgare och slagtare, hvilka till följd af de vådor, deras inrättningar i sanitärt hänseende medförde, ej borde tillåtas att uppföra sina inrättningar inom stadens planlagda område, äfvensom för upplagsplatser m. m., för hvilka samtliga ändamål den Lillån närmast belägna delen af Kungsängen vore, såsom belägen nära staden och ändock genom en naturlig gräns, Lillån, skild derifrån, särdeles lämplig. På grund häraf har drätselkammaren i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes tillåta, att de delar af kronolägenheten Kungsängen, som funnes utmärkta å en ansökningen bilagd, af förste landtmätaren S. A. Forsling upprättad karta med dertill hörande beskrifning eller tillsammans 13 hektar 68,6 ar, måtte med full eganderätt till Vesterås stad öfverlätas, sedan det om Kungsängen upprättade arrendekontrakt upphört att gälla, äfvensom att Kongl. Maj:t måtte bestämma det sätt, hvarpå köpeskillingen för ifrågavarande jord skulle beräknas.

Uti ett tillika med berörda ansökning öfverlemnadt, af magistraten i Vesterås afgifvet underdånigt utlåtande har magistraten, med vitsordande af de med förvärfvande af ifrågavarande mark afsedda ändamål såsom ganska angelägna, i synnerhet för åstadkommande af möjlighet till förbättring i hvarjehanda för närvarande mindre goda sanitära förhållanden inom staden, tillstyrkt nådigt bifall till ansökningen.

Till följd af erhållen nådig remiss har kongl. domänstyrelsen infordrat och med eget underdånigt utlåtande öfverlemnadt underdåniga yttranden från ej mindre Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet, än äfven vederbörande domänintendent och nuvarande arrendatorerna af Kungsängen, af hvilka de sistnämnde förklarar sig icke hafva något emot ansökningen att erinra, samt domänintendenten, med framhållande deraf, att någon olägenhet för skötseln af den öfriga egendomen icke vore att befara, i händelse ifrågavarande område afsöndrades från lägenheten, förordat bifall till ansökningen.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som jemväl tillstyrkt bifall till framställningen, har tillika meddelat, att å den mark, som vore ifråga-

satt att af Vesterås stad förvärfvas, skulle finnas en lägenhet, upplåten åt enskild person, hvilken derå uppfört åbyggnader, samt till följd deraf hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, huruvida icke innehafvaren af denna lägenhet borde vid markens försäljning komma i åtnjutande af sådana förmåner, som kunde blifva en följd af Kongl. Maj:ts nådiga proposition den 10 april innevarande år angående särskild föryttring af lägenheter från kronoegendomar, som försäljas, och Riksdagens i anledning af denna proposition aflåtna underdåniga skrifvelse af den 13 derpå följande maj.

För egen del har domänstyrelsen, jemte meddelande att kronolägenheten Kungsängen för närvarande vore på arrende upplåten till den 14 mars 1894 mot årligt arrende af 3,000 kronor samt att å lägenheten ej finnes någon kronan tillhörig åbyggnad, tillika, enär de skäl, som anförts till stöd för den underdåniga ansökningen, syntes styrelsen ega full giltighet, förklarar sig icke hafva något att erinra deremot, att ifrågavarande mark upplättes till staden; hvarjemte styrelsen med anledning af Kongl. Maj:ts befallningshafvandes ofvanberörda hemställan erinrat derom, att Kongl. Maj:ts nyssberörda proposition ej afsåge sådant fall, som nu vore i fråga, eller upplåtelse af visst område af kronoegendom för ett bestämdt ändamål, äfvensom framhållit, att genom undantagande af någon del af det område, som i den underdåniga ansökningen åsyftades, svårighet kunde uppstå för dettas indelning i lämpliga tomter eller för dess användande till öfriga angifna ändamål, hvarigenom, om icke hela det ifrågasatta inköpet komme att förfalla, med all sannolikhet skulle förorsakas nedsättning i köpesumman till vida större belopp än som motsvarades af hvad för den undantagna lägenheten kunde erhållas.

Med afseende å hvad sålunda i ärendet förekommit vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att ifrågavarande delar af kronolägenheten Kungsängen, tillsammans 13 hektar 68,6 ar, må till Vesterås stad öfverlätas att tillträdas den 14 mars 1894, mot vilkor att staden vid tillträdet af området därför till kronan erlägger lösen med det belopp, hvartill området efter uppskattning i den ordning, kongl. förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof stadgar, kan varda bestämdt;

dels ock att den inflytande köpesumman må användas på enahanda sätt, som är föreskrifvet i afseende å medel, som inflyta för de heman och lägenheter, hvilkas försäljning eger rum i öfverensstämmelse med kongl. brefvet den 29 maj 1874.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF.

F. v. Essen.

---

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen uti statsrådet å Stockholms
slott den 4 december 1891.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve LEWENHAUPT,
Statsråden: herr friherre VON OTTER,
friherre PALMSTIERNA,
friherre VON ESSEN,
friherre ÅKERHJELM,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM.

Departementschefen, statsrådet friherre von Essen föredrog vidare:
En af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vestmanlands län med
underdånig skrifvelse den 18 sistlidne augusti öfverlemnad, af drätsel-
kammaren i Vesterås, efter uppdrag af stadsfullmäktige derstädes, gjord
underdånig ansökning, att de delar af kronolägenheten Kungsängen, som
funnes utmärkta å en ansökningen bilagd, af förste landtmätaren S. A.
Forsling upprättad karta med dertill hörande beskrifning, eller tillsam-
mans 13 hektar 68,6 ar måtte med full eganderätt till Vesterås stad

öfverlätas, sedan det om Kungsängen upprättade arrendekontrakt upphört att gälla;

öfver hvilken ansökning domänstyrelsen, efter vederbörandes hörande, afgifvit infordradt underdånigt utlåtande.

På grund af hvad i ärendet förekommit tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t täcktes i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att ifrågavarande delar af kronolägenheten Kungsängen om tillsammans 13 hektar 68,6 ar finge till Vesterås stad öfverlätas, att tillträdas den 14 mars 1894, mot vilkor att staden vid tillträdet af området derför till kronan erlade lösen med det belopp, hvar till området efter uppskattning i den ordning, nådiga förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof stadgade, kunde varda bestämdt;

dels ock att den inflytande köpesumman måtte få användas på enahanda sätt, som vore föreskrifvet i afseende å medel, som inflöte för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning egde rum i öfverensstämmelse med nådiga brefvet den 29 maj 1874.

Hvad statsrådet sålunda hemstält behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition i ärendet till Riksdagen aflåtas af den lydelse bilagan — — — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
Adolf von Hofsten.
